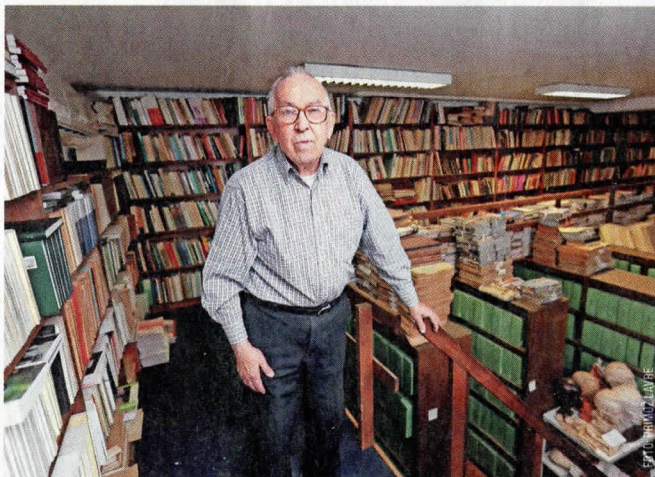

Del arhiva Studia slovenica v digitalni obliki

Med letoma 2021 in 2027 bo Katoliški inštitut izvajal projekt digitalizacije (zajem, hramba, opis, objava) izbranega dela pisne kulturne dediščine arhiva Studia slovenica. Koordinator digitalizacije je dr. Simon Malmenvall. Projekt s 700.000 evri finančno podpira ministrstvo za kulturo; vsako leto bo izplačalo 100.000 evrov. Izbor arhivskega gradiva za digitalizacijo upošteva načelo ohranjanja zapisov z vidika javnega interesa in zajema tiste enote, ki so najbolj zanimive za znanstvenoraziskovalno delo in tako podvržene fizični obrabi.

Arhiv Studia slovenica je arhiv s pridruženo specialno knjižnico, ki obstaja v okviru Katoliškega inštituta, njegov ustanovitelj je ljubljanska nadškofija; je torej del arhivskega gradiva Katoliške cerkve v Sloveniji. Zasluga za pridobivanje gradiva gre predvsem slovensko-amerškemu ekonomistu dr. Janezu Arnežu (1923), ki je večji del svojega poslanstva namenjal zbiranju arhivske in knjižnične zapuščine dejavnih narodno zavednih Slovencev v svetu. Arnež je pred desetimi le-

Zasluga za pridobivanje gradiva arhiva Studia slovenica gre predvsem slovensko-amerškemu ekonomistu dr. Janezu Arnežu (1923).

ti celotno gradivo trajno prepustil v last Katoliškemu inštitutu.

Arhiv Studia slovenica hrani edinstveno ter za slovensko in mednarodno javnost neprecenljivo arhivsko gradivo o najvidnejših slovenskih izseljencih in zamejcih (Kazimir Zakrajšek, Gregorij Rožman, Miha Krek, Ciril Žebot, Franc Jeza, Jože Bernik, Ljubo Sirc itd.), prav tako hrani edinstveno in neprecenljivo arhivsko in knjižnično gradivo o številnih slovenskih političnih, kulturnih in cer-

kvenih organizacijah v Evropi, Severni Ameriki, Latinski Ameriki in Avstraliji. Celotna arhivska zbirka (osebni dokumenti, korespondenca, dnevniki, rokopisi govorov in prispevkov, fotografije itd.) obsega 180 osebnih in tematskih fondov v skupni dolžini 260 tekočih metrov. Knjižnično gradivo obsega več kot 50 tisoč monografij v različnih jezikih ter več sto enot izseljenskih in zamejskih periodičnih publikacij. Arhiv bogati tudi zbirka umetniških del

kiparja Franca Goršeta (1897–1986) in več raritet iz povojnih begunskih taborišč. Leta 2002 je ministrstvo za kulturo arhivsko zbirko razglasilo za kulturni spomenik. Arhiv Republike Slovenije je leta 2005 (druga izdaja 2006) izdal vodnik po arhivskem gradivu.

Poslanstvo, vsebina in obseg arhiva, ki še vedno raste, so nepogrešljivi sestavni del nacionalne in mednarodne kulturne dediščine. To omogoča osvetljevanje manj znanih vidikov slovenske zgodovine ter krepi prepoznavnost slovenstva in Slovenije v svetu.

Na spletu je že dostopna digitalizirana neobjavljena in v zgodovino pisju skoraj neznan politološka študija dr. Cirila Žebota (1914–1989) iz leta 1943 z naslovom *Narod sredi Evrope – razprava o srednjeevropskem vprašanju s posebnim ozirom na Slovence*. Žebot, avtor monografije *Neminljiva Slovenija* (Celovec, 1988), je v tej razpravi podal prvo izčrpnjšo utemeljitev takrat avantgardne in redke ideje o Sloveniji zunaj jugoslovanskega okvira.

IVAN PUC